

ljevanju dosega Schuberth zvokovne efekte, kakršni se niti Wagnerju pri rafinirani instrumentaciji ne posrečijo.«

Orkester je podal pod vnemljivim vodstvom gosp. Mateja Hubada simfonijo to s priznanja vredno nežnostjo in fineso.

Dvořákovega oratorija »Sveta Ljudmila« se je proizvedel prvi del, ki zavzema polovico vsega zborovega petja. Po skladbah »Stabat mater« in »Mrtvaški ženin« je to tretje Dvořákovih velikih del, ki ga je podala Glasbena Matica. Zložena je »Sveta Ljudmila« na besede Jaroslava Vrchlickega — slovenski prevod je napravil znameniti lirik Oton Zupančič. Vsebina je pokristjanjenje češkega naroda. Vrchlickega poetiške besede so, primerne značaju in nazorom v paganstvu živečega naroda, ki namišlja božanstvo prirodi in nje prikaznim, hvalospev naravi, spomladi, gajem in zlasti vse oživljajočemu solncu. Vmes pa se ozivlje glas krščanskega apostola Ivana, oznanjujočega pravega Boga, in ta najde v Ljudmili prvo privrženko.

Sestav Vrchlickega epsko-lirske poezije nudi romantiškemu mišljenju velikega glasbenika Dvořáka raznolično priliko za ustvarjanje slikajoče glasbe, za uveljavljanje melodičnega svojega talenta. Opevanje prirode, mogočne matere vsega stvarstva, sanjave cvetoče spomladi, zimski mraz preganjajočega. gaje v zelenje vzbujajočega solnčnega svita vabi glasno k skladanju, in res — Dvořák sega s krepko roko in s čutečim srcem v bogastvo svojih melodij in ustvarja slike, prekipevajoče od obožavanja vsega krasa, ki ga hrani in rodi rodovita zemlja. Vmes se glasi spev svetemu jutru, sveti mračni noči, in dopolnjuje tako Dvořák svoje himne, posvečene stvarstvu.

Neizčrpna je Dvořáku ustvarljivost melodij, njegovo skladanje, temelječe na klasičnih vzorih, je bogato izvirnih, le njemu samemu lastnih potez; njegove melodije in pa motivno izdelavo značijo ostro označene posebnosti, ustvarjajoče Dvořáku lastni stil. Harmonijski interesantni so vsi posamični deli velikega oratorija, mišljeni so enotno, kakor v bojah in ritmihi se razlikujoče varijacije širokega temeljnega temata. Posamezni deli oratorija so vsak zase mogočne simfonijske slike, v katerih drevi in vrvi življenje; vdanost, trepetajoča pred božanstvom, pred velikostjo prirode, in otroška čista pobožnost pa dajejo vsej skladbi toplo zabarvanje, mešajo se z vzletom velike, mogočne duše. In rad okončava Dvořák svoje skladateljske misli z efekti na cerkvene motive se naslanjajočih harmonij. Kakor orgeljski ton doni iz njegovih zborov, ki mogočno razvnamajo dušo k verni misli zabljenega poslušalca.

Proizvedbo velikega dela je le glasno pohvaliti; prizadevanje koncertnega vodje, gosp. Mateja Hubada, je rodilo čin, ki je vreden vsega priznanja. V zboru je našel za svoje umetniške intencije dovtetnega, niansam zborovih virtuoznosti se fino vdajajočega sodelavca, kateri se je tudi v stopnjevanju k mogočnosti spričo svojega velikega števila lahkotno povzdigoval. Solistovske partije sta opravila gosp. Nosalicwicz in gospica Carneri, poslednja pač manj povoljno, ker je bila nekorektna in sploh tudi neusposobljena za nežno, vdanosti polno partijo Ljudmile.

Oba solista sta se pa odlikovala v specialnih, med simfonijo in oratorij uvrščenih koncertnih arijah.

—oe—

Gorski odmevi. Skladatelj Janez Laharnar, ki je organist v Št. Vidski gori na Goriškem, je izdal pod tem naslovom kot opus 8. zbirko enajstih moških

zborov in čveterospevov. Preproste so te skladbe, skrbno delane, in čuti se, da klije v njih mišljenje poštenjaka, solidnega, neoporečenega moža, ki hoče podati zdravo, dobro blago, vse, kar more. Ne odlikujejo se Laharnarjeve skladbe po mislih ali po presenetljivi melodiki, znak jim je pa prijetna milina, in ta jim pridobi med pevci ljudskih naših zborov — in za te so v lahki svoji in prozorni sestavi pisane — dobrih prijateljev.

— ee —

Upodablajoča umetnost.

Slikar M. Jama je bil razstavil minolega meseca v oknu tvrčke Gričar & Mejačeve svojo najnovejšo sliko — portret g. Leva Souvana. Tudi na tej sliki se pozna posebni način Jamove umetnosti. Portret sam pa je tako izvrstno pogojen, da vsakdo spozna v njem znani original.

Rudolf Maister pa je razstavil pri Schwentnerju oljnato sliko miramarskega gradu, ki priča o lepem talentu slikarja-samouka.

Listek.

† Ignacij Orožen. Dne 13. aprila (na veliki petek) je umrl v Mariboru v 82. letu svoje starosti monsignore Ignacij Orožen, rojen v Laškem trgu l. 1819., inful. stolni prošt, protonotarij apostolski, vitez železne kronc III. reda itd. itd. Pokojnik je bil v vseh krogih občé čislán in neumorno delaven pisatelj, ki je dopisaval v razne znanstvene časopise. Že leta 1854. je spisal v slovenskem jeziku »Celjsko kroniko« po najboljših in redkih virih in s tem delom vzbudil veliko pozornost. Leta 1895. je izdal 40 strani v smerki obsegajočo slovensko knjižico »Kačičev Orožnov rod« z rodovnikom. Ta rodovnik sega enajst generacij nazaj do leta 1545. in je z velikim trudom sestavljen. Tedaj je v nekem uglednem nemškem listu L. pl. Bekh-Widmanstetter pisal o njem med drugim: »Stolni prošt O. je blesteča zvezda svojega rodu in ena najodličnejših dik dežele, kateri je posvetil že od mladosti vse svoje moči. To velja glede na njegovo dostojanstvo kot duhovnik in kot zgodopisec. V tej knjižici je v svoji skromnosti le 10 vrstic besedila posvetil svoji osebi itd.«

Leta 1868. je pričel z izdavanjem epohalnega dela »Das Bisthum und die Diöcese Lavant«, ki obsega v osmih knjigah cerkveno in posvetno zgodovino lavantinske vladikovine in stolnega kapitola, nekdanjega savinskega arhidjakkonata (»Saunia«), gornjegrajskega benediktinskega samostana in dekanije Celje, Kozje, Braslovče, Jarenino, Cerkevce, Hoče, Sv. Lenart v Slov. goricah, Marenberg, Maribor, Gornji grad, Rogatec, Šaleško dolino, Laški trg in Novo cerkev. Preostaje torej še 10 dekanij. To temeljito, na podlagi mnogih virov zasnovano delo bode izvrstno služilo zgodopiscu slovenskih dežel.

Leta 1893. je izšla Orožnova zadnja knjiga te obširne spodnještajerske kronike. S to knjigo, obsezajočo dekanijo Novo cerkev, je pisatelj prekinil svoje